

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSS-08437/2020-ERU
Č. j.: 08437-10/2020-ERU

Jihlava 27. ledna 2021

R O Z H O D N U T Í

Energetický regulační úřad se sídlem Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava, jako správní úřad věcně příslušný podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 1. zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále též „energetický zákon“), ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSS-08437/2020-ERU, zahájeném na návrh [redacted] nar. [redacted], bytem [redacted] (dále též „navrhovatel“), ve věci sporu se společností LAMA energy a.s., se sídlem Gudrichova 763, 747 41 Hradec nad Moravicí, IČO 28262026 (dále též „odpůrce“), podle ustanovení § 141 odst. 7 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“)

r o z h o d l t a k t o:

Společnost LAMA energy a.s., se sídlem Gudrichova 763, 747 41 Hradec nad Moravicí, IČO 28262026, jako držitel licence na obchod s elektřinou, je povinna splnit povinnost ze smlouvy č. 2110109907, a to provést vyúčtování dodávek elektřiny za období od 1. ledna 2020 do 1. dubna 2020 za cenu ve výši VT 1.445 Kč/MWh, NT 1.090 Kč/MWh a 48 Kč/měsíc podle ceníku PREMIUM – DOMÁCNOST platného od 1. ledna 2019 k odběrnému místu na adrese [redacted] (EAN [redacted]) a zaslat ho zákazníkovi [redacted] nar. [redacted] bytem [redacted], a to do 3 dnů od právní moci rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í:

1. Skutkový stav

Energetický regulační úřad obdržel dne 18. září 2020 návrh na zahájení správního řízení, ve znění opravného návrhu ze dne 13. října 2020, ze strany [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted], ve věci sporu se společností LAMA energy a.s., se sídlem Gudrichova 763, 747 41 Hradec nad Moravicí, IČO 28262026. Navrhovatel se tímto návrhem po odpůrci domáhá splnění povinnosti ze smlouvy č. 2110109907 ze dne 9. září 2019, a to provést vyúčtování dodávek elektřiny za období od 1. ledna 2020 do 1. dubna 2020 za cenu ve výši VT 1.445 Kč/MWh, 1.090 Kč/MWh a 48 Kč/měsíc podle ceníku PREMIUM – DOMÁCNOST platný od 1. ledna 2019 k odběrnému místu na adrese [redacted] (EAN [redacted]), a to do 3 dnů od právní moci rozhodnutí.

Navrhovatel v rámci vylíčení skutkových okolností zejm. uvádí, že odpůrce mu dne 1. ledna 2020 výrazně zvýšil cenu neregulované složky dodávky elektrické energie, přičemž ho odpůrce o této změně ceny nikterak adresně neinformoval. Ze zasláního vyúčtování vyplývá, že odpůrce neoprávněně účtoval ode dne 1. ledna 2020 do dne 1. dubna 2020

dle ceníku platného od 1. ledna 2020.

Navrhovatel rozporuje možnost zvýšení ceny pouze uveřejněním nového ceníku na webových stránkách odpůrce i přesto, že je tento způsob sjednán ve všeobecných obchodních podmínkách, neboť tento postup považuje za nepřijatelný. To navrhovatel odůvodňuje zněním § 11a odst. 1 energetického zákona, který říká, že smluvní úprava zvýšení ceny nesmí směřovat k omezení nebo vyloučení adresného a individuálně určeného způsobu předání informace mezi stranami smlouvy. Ujednání ve všeobecných obchodních podmínkách této zákonné povinnosti odporuje. Tento výklad navrhovatele potvrzuje i výkladové stanovisko Energetického regulačního úřadu č. 2/2018.

Energetický regulační úřad oznámil přípisem ze dne 15. října 2020 zahájení správního řízení a vyzval odpůrce k vyjádření se k podanému návrhu na zahájení řízení. Odpůrce reagoval dne 20. října 2020, když uvedl, že skutečně přistoupil ke zvýšení ceny s účinností ode dne 1. ledna 2020 a toto předmětné zvýšení zveřejnil dne 1. prosince 2019. Odpůrce se odkazuje také na § 11a odst. 1 energetického zákona zejm. v části, že zvýšení cen za dodávku elektřiny nebo plynu nebo změny jiných podmínek dodávek elektřiny nebo plynu je držitel licence povinen uveřejnit a oznámit svým zákazníkům způsobem sjednaným ve smlouvě nejpozději třicátý den přede dnem jejich účinnosti. Všeobecné obchodní podmínky obsahují ujednání, že nový ceník bude zveřejněn na webových stránkách odpůrce.

Z uvedeného je dle odpůrce zřejmé, že postupoval při zvýšení ceny v souladu se zákonem a všeobecnými obchodními podmínkami, neboť byl oprávněn přistoupit ke změně ceny (Ceníku), a tuto změnu oznámil (zveřejnil) na svých webových stránkách. Navíc z ustanovení § 11a odst. 1 energetického zákona dle odpůrce nevyplývá povinnost odpůrce adresně informovat navrhovatele o změně ceny v případě, že byl sjednán způsob uveřejnění a oznámení změny ceny. Odpůrce tak považuje návrh navrhovatele za nedůvodný.

Energetický regulační úřad přípisem č. j. 08437-8/2020-ERU poskytl oběma stranám sporu možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Navrhovatel se již nevyjádřil. Odpůrce se vyjádřil dne 18. ledna 2021 s tím, že setrval na svém stanovisku.

2. Posouzení věcné příslušnosti

Podle ustanovení § 141 odst. 3 správního řádu jsou účastníky sporného správního řízení navrhovatel a odpůrce. Jejich vymezení se v tomto případě zakládá procesním způsobem – navrhovatelem je osoba, která podala u správního orgánu návrh na zahájení správního řízení sporného, odpůrcem pak ten, koho navrhovatel takto označil.

Mezi účastníky je nesporné, že mezi sebou uzavřeli smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny ze sítě NN č. 2110109907 k odběrnému místu na adrese [REDAKCE] EAN [REDAKCE] ze dne 9. září 2019.

Podle ustanovení § 17 odst. 7 písm. e) bod 1. energetického zákona platí, že na návrh zákazníka v postavení spotřebitele odebírajícího elektřinu, plyn nebo tepelnou energii pro spotřebu v domácnosti nebo zákazníka, který je fyzickou osobou podnikající, Energetický regulační úřad rozhoduje spory mezi zákazníkem a držitelem licence o splnění povinností ze smluv, jejichž předmětem je dodávka nebo distribuce elektřiny, plynu nebo tepelné energie.

Navrhovatel jako zákazník odebírající elektřinu pro spotřebu v domácnosti, je osobou legitimovanou k podání návrhu ve smyslu citovaného ustanovení. Odpůrce je naproti tomu držitelem mj. licence na obchod s elektřinou č. 141017425. V obou případech se tak jedná o subjekty k vedení řízení věcně legitimované.

Vymezený předmět správního řízení tak s ohledem na výše uvedené spadá do kompetencí vymezených ustanovením § 17 odst. 7 písm. e) bodu 1. energetického zákona. Energetický regulační úřad je tedy v rozsahu pravomocí svěřených zákonem kompetentní se předmětným sporem mezi navrhovatelem a odpůrcem zabývat a rozhodnout jej.

3. Posouzení splnění povinnosti ze smlouvy

Ze zaslanych podkladů a vyjádření účastníků řízení je nesporné, že navrhovatel dne 9. září 2019 uzavřel s odpůrcem smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny ze sítě NN č. 2110109907 k odběrnému místu na adrese [REDAKCE], EAN [REDAKCE] (dále jen „Smlouva“). Součástí Smlouvy jsou též všeobecné obchodní podmínky účinné ke dni 20. dubna 2018 (dále jen „VOP“). V rámci cenových podmínek byl mezi stranami ujednán CENÍK ELEKTRINY – PREMIUM PRO DOMÁCNOST účinný ode dne 1. ledna 2019 (dále jen „Ceník 2019“)

Navrhovatel dále v řízení doložil Doklad o vyúčtování – daňový doklad č. 2180296866 (dále jen „Faktura“) vystavený odpůrcem dne 14. dubna 2020 pro odběrné místo navrhovatele za období od 1. října 2019 do 1. dubna 2020. Z vyúčtování je zřejmé, že navrhovateli byla odpůrcem v období od 1. října 2019 do 31. prosince 2019 účtována cena za dodávku elektřiny ve výši VT 1.445 Kč/MWh, NT 1.090 Kč/MWh, 48 Kč/měsíc podle Ceníku 2019 a v období od 1. ledna 2020 do 1. dubna 2020 mu byla účtována cena za dodávku elektřiny ve výši VT 2.395 Kč/MWh, NT 1.820 Kč/MWh, 65 Kč/měsíc podle CENÍKU ELEKTRINY – PREMIUM PRO DOMÁCNOST účinného ode dne 1. ledna 2020 (dále jen „Ceník 2020“). Faktura byla ze strany navrhovatele reklamována, avšak bezúspěšně.

Odpůrce má za to, že je oprávněn navrhovateli ode dne 1. ledna 2020 účtovat zvýšenou cenu za dodávku elektřiny. Odpůrce uvádí, že oprávnění ke změně smluvních podmínek vyplývá z čl. IV. odst. 2 VOP, který říká, že: *„Konečná cena plyn/elektřina může být LAMA jednostranně upravena změnou Ceníku s tím, že v případě zvýšení ceny za plyn a/nebo ceny za elektřinu musí být tato změna Zákazníkovi ze strany LAMA oznámena ve smyslu § 11a odst. 5 energetického zákona nejméně 30 dní přede dnem nabytí účinnosti nového Ceníku zveřejněném prostřednictvím webových stránek LAMA. Toto oznámení se pokládá za návrh změny Konečných cen-plyn/elektřina a musí v něm být určeno datum, od něhož je tato změna účinná.“*

Předně správní orgán uvádí, že ačkoli je doba smluvního vztahu sjednána v délce 3 let, ze Smlouvy uzavřené mezi navrhovatelem a odpůrcem nevyplývá, že by cena elektřiny byla obecně po tuto dobu nezměnitelná, tedy že by se jednalo o cenu zafixovanou na určité období.

Cena za dodávku elektřiny je sjednána prostřednictvím odkazu uvedeného v textu Smlouvy v části *Produkt*. Konkrétně je v textu smlouvy odkazováno na *Produkt: Premium*. Tímto odkazem je odkazováno na Ceník 2019 (který označení premium má ve svém názvu), jelikož v době uzavření Smlouvy byl platným a účinným právě tento ceník. Dle Ceníku 2019 je účtováno i ve Faktuře za období do 1. ledna 2020. To nerozporuje ani jedna ze stran sporu. V tomto ceníku je pak uvedena cena za dodávku elektřiny při smluvně ujednané distribuční sazbě D57d ve výši VT 1.445 Kč/MWh, NT 1.090 Kč/MWh, 48 Kč/měsíc.

Ujednání o ceně dodávky elektřiny je jednou z podstatných náležitostí smlouvy uzavřené podle § 72 odst. 2 energetického zákona. Kupní cena je podstatnou náležitostí kupní smlouvy, a tedy i smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny, a její přítomnost je jejím charakteristickým znakem, přitom kupní cena je ujednána dostatečně určitě, je-li ujednán alespoň způsob jejího určení [§ 2080 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění

pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“)]. V daném případě odpůrce určil cenu prostřednictvím zvláštního dokumentu – Ceníku 2019. Správní orgán tak má za to, že s ním byl navrhovatel při podpisu Smlouvy seznámen.

Podle § 1759 občanského zákoníku platí, že smlouva strany zavazuje. Lze ji změnit nebo zrušit jen se souhlasem všech stran, anebo z jiných zákonných důvodů. Vůči jiným osobám smlouva působí jen v případech stanovených v zákoně. Jde o legislativní vyjádření zásady *pacta sunt servanda* a provedení § 3 odst. 2 písm. d) občanského zákoníku, kde je tato zásada vyjádřena.

Jedním z případů, kdy zákon výjimečně umožňuje změnu smlouvy bez souhlasu všech stran, je jednostranná modifikace obchodních podmínek podle § 1752 občanského zákoníku, a to za splnění zákonem stanovených podmínek. Možnost jednostranné změny obchodních podmínek obchodníkem musí být mezi stranami smluvně ujednána.

Ceník vytvořený obchodníkem má přitom materiálně povahu obchodních podmínek, ačkoli formálně obchodními podmínkami není nazván. Ceník určuje část obsahu Smlouvy ve smyslu § 1751 odst. 1 občanského zákoníku, a to konkrétně cenu za dodávku příslušné komodity.

Navrhovatel správnímu orgánu předložil VOP, jež jsou součástí Smlouvy. Čl. IV. odst. 2 VOP říká, že: *„Konečná cena plyn/elektřina může být LAMA jednostranně upravena změnou Ceníku s tím, že v případě zvýšení ceny za plyn a/nebo ceny za elektřinu musí být tato změna Zákazníkovi ze strany LAMA oznámena ve smyslu § 11a odst. 5 energetického zákona nejméně 30 dní přede dnem nabytí účinnosti nového Ceníku zveřejněném prostřednictvím webových stránek LAMA. Toto oznámení se pokládá za návrh změny Konečných cen-plyn/elektřina a musí v něm být určeno datum, od něhož je tato změna účinná.“*

Odpůrce ve svém vyjádření uvádí, že možnost zvýšení ceny byla sjednána ve Smlouvě, resp. ve VOP, když na základě nich zveřejnil Ceník 2020 na svých webových stránkách 30 dní před nabytím jejich účinnosti, a takovéto oznámení je dostatečné i podle § 11a odst. 1 energetického zákona. Stěžejní tak bude posouzení otázky, zda odpůrce oznámil navrhovateli zvýšení ceny řádným způsobem.

Podle § 11a odst. 1 energetického zákona je držitel licence povinen zvýšení cen za dodávku elektřiny nebo plynu nebo změny jiných smluvních podmínek dodávek elektřiny nebo plynu uveřejnit a oznámit svým zákazníkům způsobem sjednaným ve Smlouvě nejpozději třicátý den přede dnem jejich účinnosti. Pokud není způsob oznámení ve Smlouvě sjednán, držitel licence oznámí zákazníkovi zvýšení ceny za dodávku elektřiny nebo plynu nebo změny jiných smluvních podmínek dodávek elektřiny nebo plynu prokazatelným způsobem.

Ve smyslu výkladového stanoviska Energetického regulačního úřadu č. 2/2018 musí být přitom oznámení o zvýšení ceny nebo o změně jiných smluvních podmínek natolik adresné a individuálně určené, aby neuniklo pozornosti zákazníka a zákazník tak byl přímo informován o tom, že dodavatel elektřiny nebo plynu zvýší cenu nebo změní jiné podmínky uzavřené smlouvy. V případě zvýšení cen by měl být zákazník informován o skutečném navýšení konkrétní složky celkové ceny za dodávku elektřiny nebo plynu. Z obsahového hlediska by tedy informace měla zahrnovat konkrétní identifikaci změny smluvně ujednané ceny dodávky elektřiny či plynu nebo změny jiných smluvních ujednání. A to natolik jednoznačně a srozumitelně, aby byl zákazník schopen na základě těchto informací posoudit dopad navýšení ceny či změny jiných smluvních podmínek na existující smluvní vztah.

Jako nedostatečný a jsoící v rozporu s ustanovením § 11a odst. 1 energetického zákona bude Energetický regulační úřad považovat takové kategorie oznámení dodavatele elektřiny nebo plynu, které povedou nebo mohou vést k tomu, že se zákazník vůbec nedozví o tom,

že dodavatel hodlá sjednané ceny elektřiny či plynu zvýšit, případně změnit jiné smluvní podmínky dodávky elektřiny nebo plynu. Typicky se bude jednat o případy, kdy by dodavatel oznamoval zvýšení cen nebo změny jiných smluvních podmínek výhradně a pouze způsobem umožňujícím dálkový přístup (tedy prostřednictvím svých webových stránek) nebo prostřednictvím sdělení v tisku, a to třeba i lokálního charakteru. Prostřednictvím internetu nebo tisku doposud objektivně nelze adresně doručit oznámení o zvýšení ceny dodávky elektřiny nebo plynu nebo změně jiných smluvních podmínek dodávky všem dotčeným zákazníkům dodavatele (výkladové stanovisko ERU č. 2/2018).

Stejný závěr zaujímá i komentářová literatura. Ta říká, že *má-li se jednat o oznámení, pak nutně musí takový úkon splňovat požadavek individualizace, adresnosti. Nepostačuje tedy zcela jistě pouhé zveřejnění na webových stránkách držitelů licencí, kterou jsou v daném čase a místě bez rozdílů přístupné všem dotčeným účastníkům trhu. Po obsahové stránce musí držitel licence v oznámení přesně určit, jak se cena či smluvní podmínky mění, a ve spojení se zněním odstavce 5 (myšlen §11a odst. 5 energetického zákona) má být součástí oznámení i poučení o možnosti odstoupení od smlouvy* (SVĚŘÁKOVÁ, Jana. § 11a. In ZDVIHAL Zdeněk, SVĚŘÁKOVÁ, Jana, MED Jakub, OSADSKÁ, Jana a kol. *Energetický zákon: komentář*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 285).

Jak je zřejmé z výše uvedeného, pouhé zveřejnění nového ceníku na webových stránkách odpůrce nesplňuje zákonná kritéria pro platné zvýšení cen za dodávku elektřiny. Pouhé zveřejnění ceníku na webových stránkách nesplňuje zejm. znaky individuálnosti a adresnosti. Zveřejnění nového ceníku ze strany odpůrce ani neobsahuje poučení o možnosti odstoupit od smlouvy dle § 11a odst. 5 energetického zákona. Navrhovatel je zde jako slabší smluvní strana připraven o možnost učinění kvalifikovaného rozhodnutí o setrvání v právním vztahu s odpůrcem.

Vzhledem k výše uvedenému lze konstatovat, že odpůrce neprokázal, že navrhovateli doručil adresně a individuálně určené oznámení o zvýšení ceny. V důsledku tohoto zjištění správní orgán konstatuje, že změna ceníku (zvýšení ceny za dodávku elektřiny) ke dni 1. ledna 2020 ze strany odpůrce není vůči navrhovateli účinná.

Jak plyne z vytavené Faktury, byla navrhovateli za období ode dne 1. října 2019 do dne 31. prosince 2019 účtována a cena ve výši VT 1.445 Kč/MWh, NT 1.090 Kč/MWh, 48 Kč/měsíc (podle Ceníku 2019). Následně ode dne 1. ledna 2020 do dne 1. dubna 2020 bylo účtováno za cenu ve výši VT 2.395 Kč/MWh, NT 1.820 Kč/MWh, 65 Kč/měsíc (podle Ceníku 2020). Jak je uvedeno výše, Ceník 2020 nemohl vyvolat žádné důsledky, když nebyl navrhovateli nikdy adresně doručen. Na právní vztah mezi navrhovatelem a odpůrcem tak dopadá pouze Ceník 2019, za který má být účtováno po cele fakturační období.

Z uvedených důvodů tak správní orgán návrhu navrhovatele vyhověl. Odpůrce je tedy povinen účtovat navrhovateli za fakturační období od 1. ledna 2020 do 1. dubna 2020 podle sjednaného Ceníku 2019, tedy za cenu ve výši VT 1.445 Kč/MWh, NT 1.090 Kč/MWh, 48 Kč/měsíc.

4. Závěr

Podle § 141 odst. 4 správního řádu ve sporném řízení vychází správní orgán z důkazů, které byly účastníky navrženy. Pokud navržené důkazy nepostačují ke zjištění stavu věci, může správní orgán provést i důkazy jiné. Neoznačí-li účastníci důkazy potřebné k prokázání svých tvrzení, vychází správní orgán při zjišťování stavu věci z důkazů, které byly provedeny. Správní orgán může též vzít za svá skutková zjištění shodná tvrzení účastníků.

Energetický regulační úřad při svém rozhodování přihlédl k podkladům a důkazům založeným ve správním spisu, zejména provedl důkazy listinami, a to smlouvou o sdružených službách dodávky elektřiny ze sítě NN č. 2110109907 ze dne 9. září 2019 včetně všeobecných obchodních podmínek, ceníkem CENÍK ELEKTRINY – PREMIUM PRO DOMÁCNOST účinným ode dne 1. ledna 2019, ceníkem CENÍK ELEKTRINY – PREMIUM PRO DOMÁCNOST účinným ode dne 1. ledna 2020 a Dokladem o vyúčtování – daňový doklad č. 2180296866 ze dne 14. dubna 2020.

Energetický regulační úřad hodnotil podklady, zejména důkazy, podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy ve vzájemných souvislostech; přitom přihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co účastníci uvedli.

V daném případě bylo v řízení zjištěno, že společnost LAMA energy a.s., se sídlem Gudrichova 763, 747 41 Hradec nad Moravicí, IČO 28262026, jako držitel licence na obchod s elektřinou, je povinna splnit povinnost ze smlouvy č. 2110109907, a to provést vyúčtování dodávek elektřiny za období od 1. ledna 2020 do 1. dubna 2020 za cenu ve výši VT 1.445 Kč/MWh, NT 1.090 Kč/MWh a 48 Kč/měsíc podle ceníku PREMIUM – DOMÁCNOST platného od 1. ledna 2019 k odběrnému místu na adrese [redacted] (EAN [redacted] a zaslat ho zákazníkovi [redacted] nar. [redacted] [redacted], bytem [redacted], a to do 3 dnů od právní moci rozhodnutí.

Podle § 141 odst. 7 správního řádu platí, že rozhodnutím ve sporném řízení správní orgán návrhu zcela, popřípadě zčásti vyhová, anebo jej zamítne, popřípadě ve zbylé části zamítne. Vzhledem ke skutkovým zjištěním, aplikaci a interpretaci právních norem Energetický regulační úřad rozhodl tak, že návrhu na zahájení řízení vyhověl.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu.

Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Michael Kujínek
oprávněná úřední osoba
oddělení sporných a schvalovacích řízen

Rozdělovník: [redacted]
LAMA energy a.s.